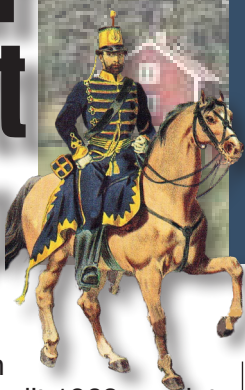

Ingers tankar

Vårt torp var en gång ett husartorp

Under Indelningsverkets tid fanns mellan 20 000 och 30 000 soldattorp i Sverige. Ännu idag finns många av dessa torp kvar efter det att Indelningsverket upphörde år 1901. Men nu används de mest som sommartorp om de inte byggts om till permanenta bostäder eller tagits hand om och blivit museum, kanske i anslutning till en bygdegård.

Trakten där vårt torp ligger är en gammal kulturbygd. När vi kom dit 1968 var det en levande landsbygd. Vi har drygt sju mil dit.

Sista biten är en slingrande landsväg genom ett antal byar. Längre tillbaka har det funnits affär i nästan varje by och skolhus, smedjor, kvarnar, skomakare eller snickare. I bondgårdarna har det bott folk i flera generationer och med släkt nära inpå. I trakten finns gott om soldattorp, vår by har flera stycken,

I gamla tider gifte man sig ofta med dem som bodde på gångavstånd eller dem man nådde med häst och vagn. Lite senare blev det cykelavstånd och därefter kunde man ta sig längre bort med bil. Träffpunkter var affären, kyrkan eller missionshuset. Det ordnades kanske logdans någonstans. Man arbetade och slet på åkrarna och i skogen och med djurhållningen.

Vårt torp var ett husartorp, där bodde en beriden soldat som tillhörde Livregementets dragoner. Min make undersökte vilka soldater som bott på torpet. Han fick kontakt med en pensionerad major i Jönköping som kunde svara på alla hans frågor. Soldatlängden börjar med en man som var född i slutet av 1600-talet. I två fall har soldaten efterträtt av sin son. Man kan fundera över vad dessa män varit med om och i vilket krig de kanske deltagit i..

Det var aldrig den bästa biten i byn som uppläts till soldathushållet. I regel vad det en bit mark i byns utkant. Hur husen skulle se ut var bestämt i en

stadga men de byggdes inte efter någon typritning. Det var bara en knuttimrad enkelstuga med kök och kammare. Mitt i huset fanns en väl tilltagen murstock. För torpets drift fick soldaten en ko, några får, en gris och några höns. Han fick utsäde till den lilla åkerlapp som hörde till och bete för kreaturen. Från roten hade han rätt att få låna en häst som dragdjur liksom rätt till vissa skjutsar.

I vårt torp som var byggt runt 1870 har man vid något tillfälle ändrat så att köket blivit kammare och kammaren kök. Förmodligen då huset byggdes om på 1920-talet då det fick en övervåning och ett tillbyggt trapphus. Det är förre ägaren, han som var vagnmakare, som byggde om huset. Hans ritningar har vi ännu kvar.

På ett gammalt gulnat flygfoto i färg från 50-talet kan man se hur kal tomten var då trots fruktträden, bersån och den stora oxeln. Ligusterhäcken såg nyplanterad ut. Nu är alla träd stora. Den gamla oxeln på ängen har sett sina bästa dagar. Ligusterhäcken är ersatt av syrener och en liten lönnspeta, som min bror misshandlade ett av de första åren vi hade huset, har vuxit upp till ett väl förgrenat stort vårdträd. Tomten har genomgått flera förändringar och omdisponerats. Vissa träd har fallit för tidens tand, andra har fått sågas ner. Vi har brutit sten och ägnat oss åt diverse trädgårdsexperiment.

Ibland känns det som att vi förvaltar ett stycke kulturarv.

Inger Klintberg Danielsson 23-02-22

FORTSÄTTNING FÖLJER